

A szárítás művelete

Liofilizálás

Dr. Széchenyi Aleksandar

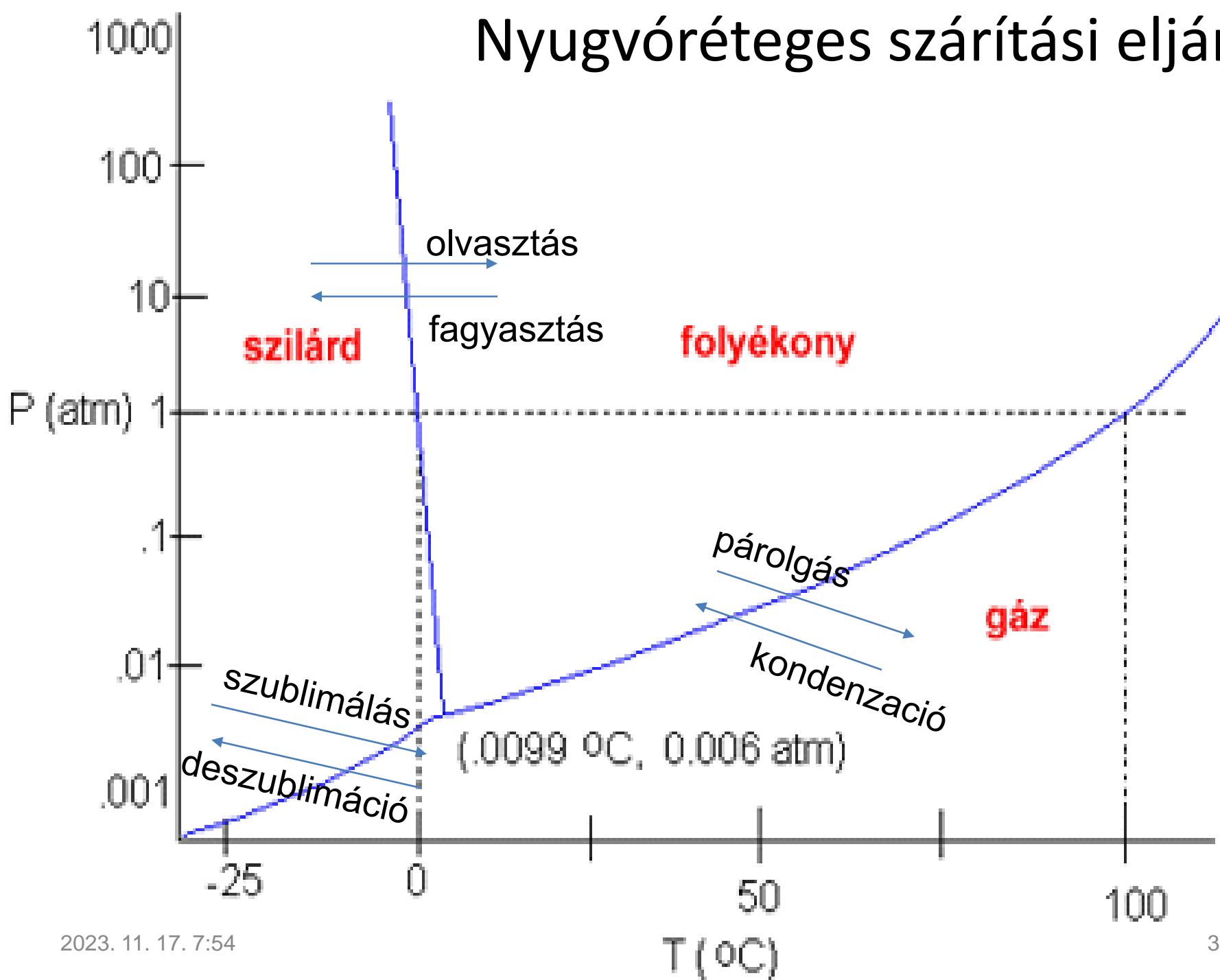
Pécsi Tudományegyetem

Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet

Szárítás

- **DEFINÍCIÓ:**
  - A szárítás tömegátadás és hőátadás művelete, amelyben nedvességet távolítanak el nedves szilárd anyagtól.
  - A tömegátadás és hőátadás irány elentétes a tömegátadás a szárító közeg felé irányúl, még a hőátadás a szárítandó anyag felé történik.

Nyugvóréteges szárítási eljárás

A liofilizálás definíciója

- **A liofilizálás vákumszublimációs szárítási eljárás, amelyek során a nedveséget a megfagyott nedves anyagból fagypont alatti hőmérsékleten gőzfázisba viszik és vonják el a szárítandó anyagtól**

Nyugvóréteges szárítási eljárás

Liofilizálás szinonimák

vákuum-szublimálás
kriodehidráálás,
Liofilezés,
krioszikkálás,
fagyasztva szárítás

fagyasztásos
szárítás

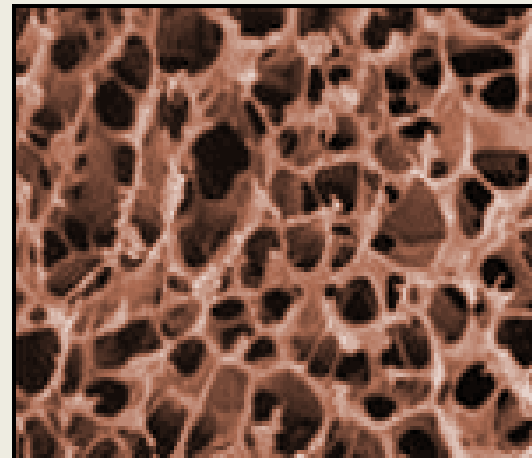
Nyugvóréteges szárítási eljárás

A **liofilizálás** hatékony módja az anyagok szárítására, károsítás nélkül. Használja a **szublimáció** fizikai jelenségét, amely magában foglalja a közvetlen átmenetet a szilárd állapot és a gáz/gőz állapot között, anélkül, hogy áthaladna a folyadékfázison. Ennek elérése érdekében a fagyasztott terméket vákuumban szárítjuk megolvasztás nélkül.

Liofilizálás

Előnyei:

- termolabilis anyagok csak minimális változást szenvednek
- biológiai anyagok megtartják biokémiai, fiziológiai és terápiás tulajdonságaikat
- porózus, nagy felületű szerkezet keletkezik
- gyors és teljes oldódás, rehidráció lehetséges
- pontos dózizozást biztosít a tárolóedényben (ampulla, infúziós palack)

Liofilizálás

Hátrányai:

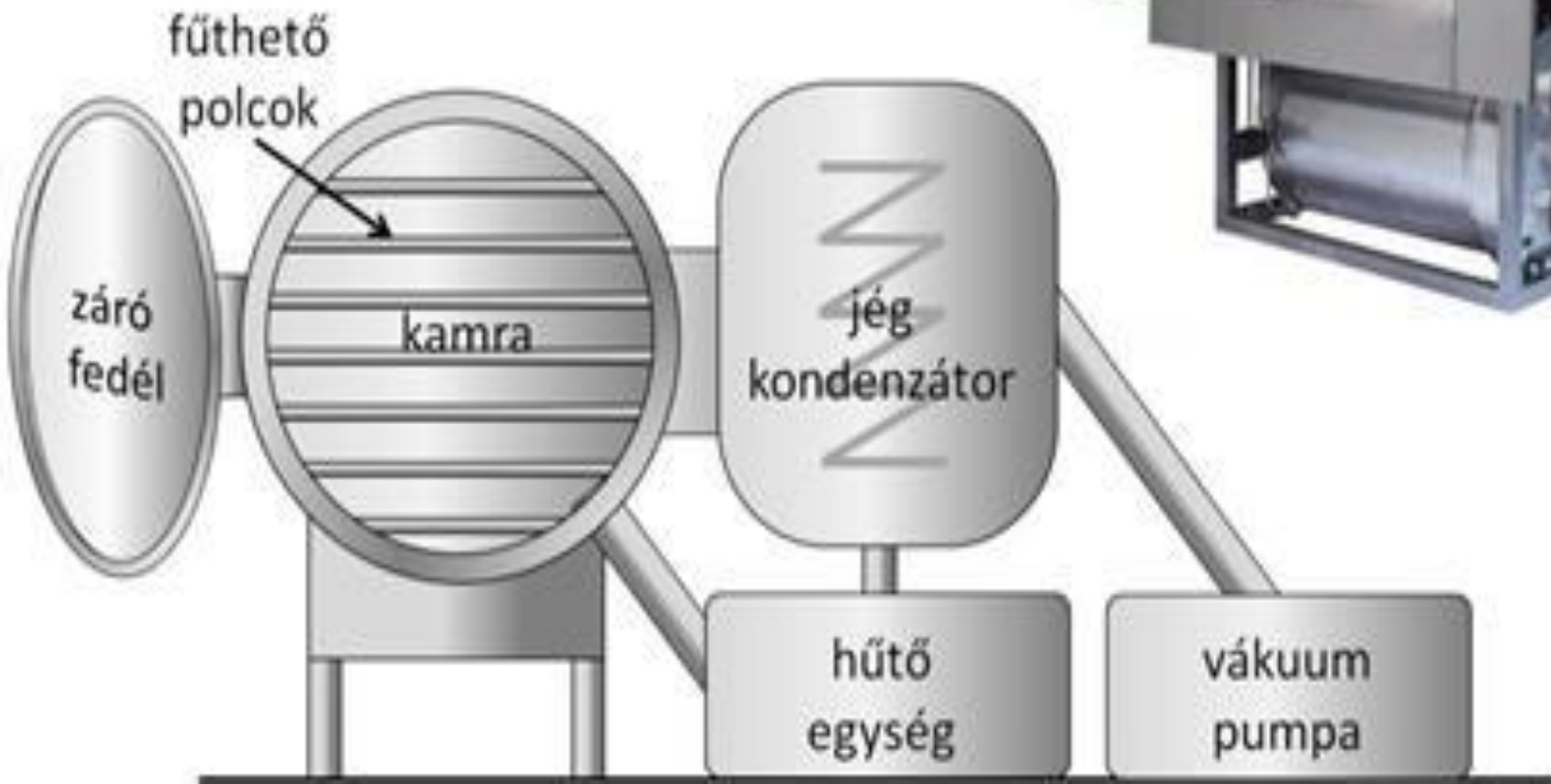
- magas beruházási költség
- költséges az üzemeltetése, jelentős energia felhasználás

A **liofilizált** gyógyszeripari termékekre példák:

1. Antibiotikumok
2. Baktériumok
3. Szérumok
4. Vakcinák
5. Diagnosztikai gyógyszerek
6. Fehérjé tartalmú és biotechnológiai termékek
7. Sejtek és szövetek

Liofilizálás gyakorlata

A liofilizálás lépései

1. Előkészítés

2. Fagyasztás

3. Elsődleges szárítás

- nem kötött nedvesség szublimálása
- szárítandó anyag fűtése

4. Másodlagos szárítás adszorbeált víz eltávolítása

5. Lezárás

1. Az előkészítés

- Megfelelő összetétel
  - komplex fejlesztési és optimalizálási eljárás
- Előszárítás
- Kiadagolás

1. Az előkészítés

- Megfelelő összetétel

Fejlesztés

a megfelelő készítmény és fagyasztva-szárítási ciklusok kialakításához néhány alapvető tulajdonság ismeretére van szükség, mint például:

1. Eutektikus hőmérséklet
2. A hőmérséklet hatása az oldhatóságra
3. A fagyasztott oldat termikus tulajdonságai
4. Túlhűtés mértéke
5. A liofilizáló berendezés polcainak, a fémtálcáinak, a tartályoknak és a fagyasztott termékeknek a hőátadó tulajdonságai
6. berendezés és felszerelés kapacitása és tulajdonságai

1. Az előkészítés

- **Megfelelő összetétel**

Tömegnövelő szer

Ha a hatóanyag koncentrációja nagyon alacsony, akkor a készítmény tömegét adja meg

Tónicitás módosító szerek

Biztosítják az izotóniás oldat összetételét

Pufferek

pH kontroll a fagyasztás során

Szerkezet módosítószer

Fokozza a szilárd mátrix mechanikai tulajdonságait, és megakadályozza a szárított mátrix szerkezetének kifújását

Stabilizáló szerek

Védi a gyógyszerkészítményben lévő hatóanyagot a fagyasztva szárítás során

Ősseomlás gátlók

Növelik a készítmény matrix szerkezet összeomlási hőmérsékletét, hogy magasabb szárítási hőmérsékletet érjen el

1. Az előkészítés

- Előszárítás
  - Bepárlás
- Kiadagolás
  - Automatizált
  - Reprodukálható nagy pontossággal
  - Folyamatos gyártás
  - Nagy kapacitás

1. Az előkészítés

- Kiadagolás

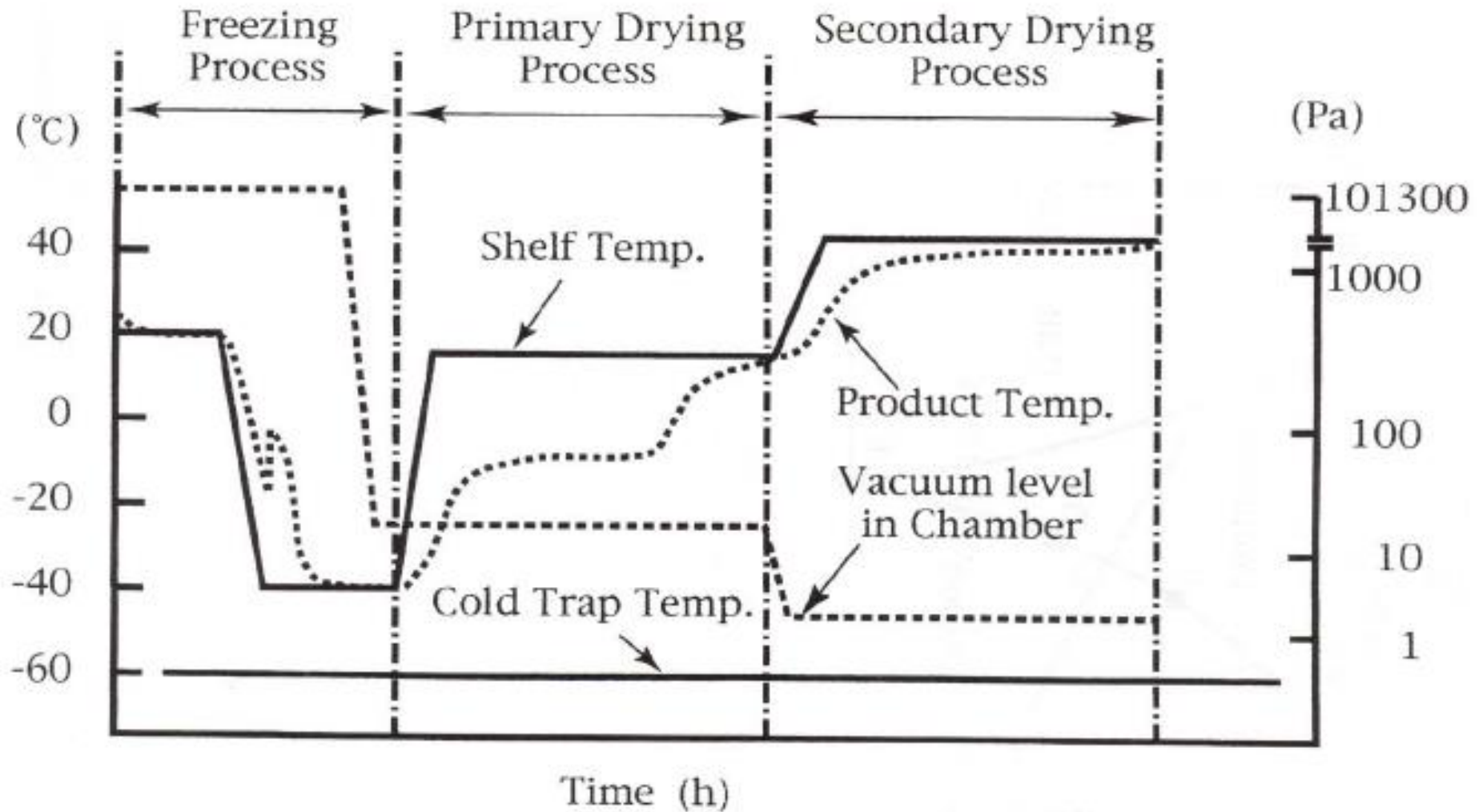

2. A fagyasztás

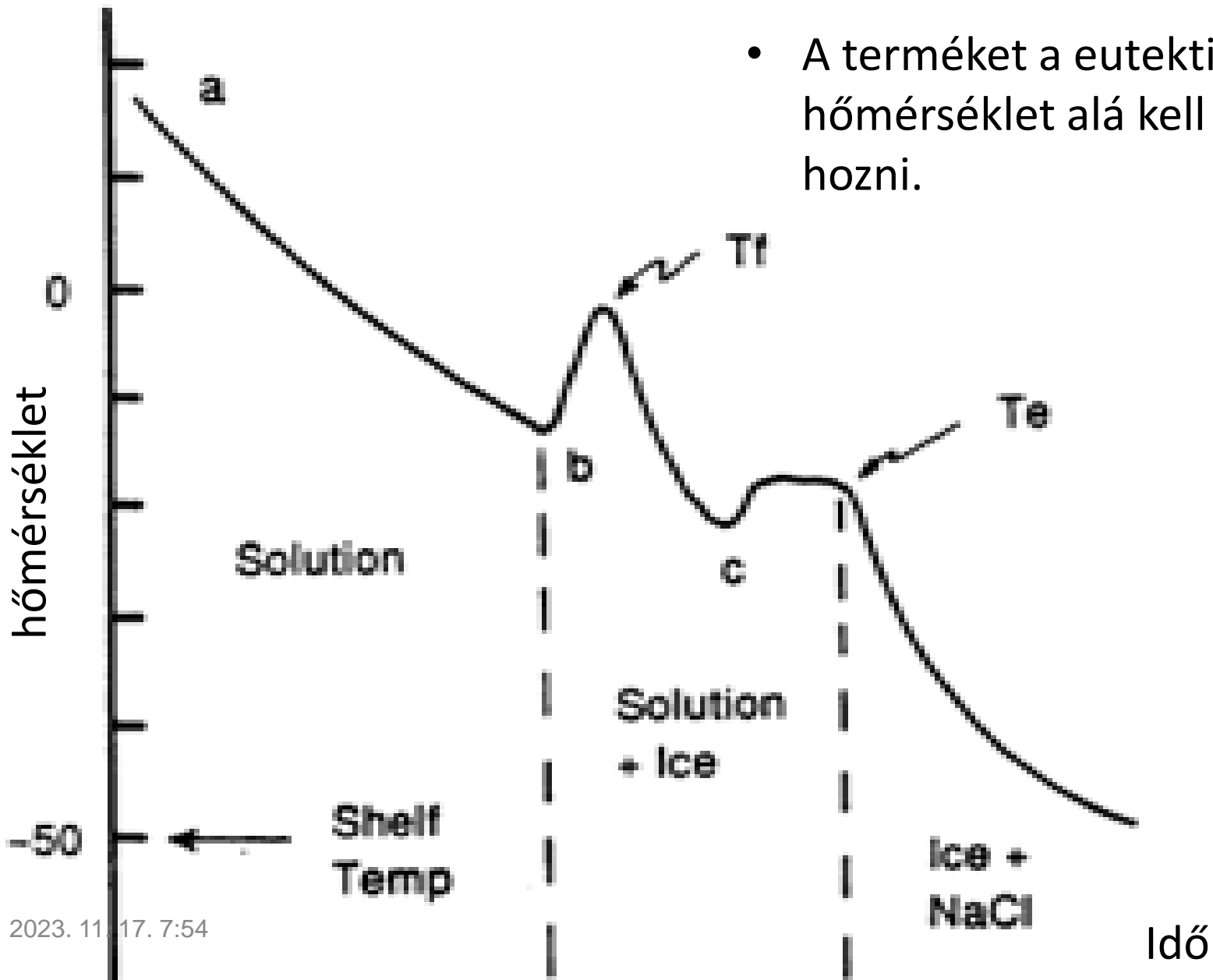
- A fagyasztási folyamatot minden esetben optimalizálni kell
  - Túlhűtés mértéke, az egyensúlyi fagyás pont és a rendszerben első kristály megjelenési hőmérséklet közti különbség
  - Hűtés sebessége
    - Gyors fagyasztás nagy jég kristályokat eredményez, és gyors szublimációt
    - Lassú fagyasztás apróméretű jég kristályokat és lassú szublimációt eredményez

2. A fagyasztás

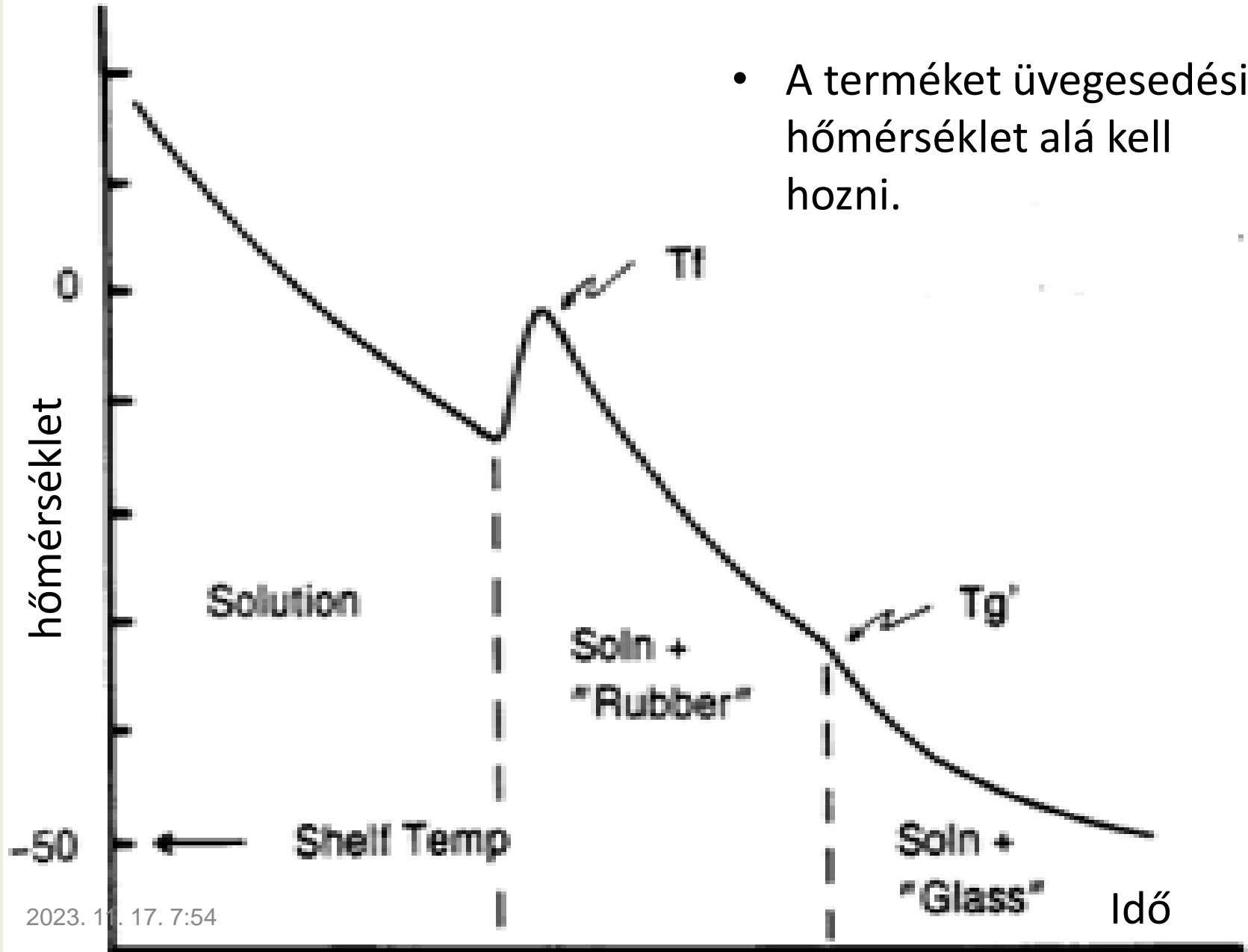

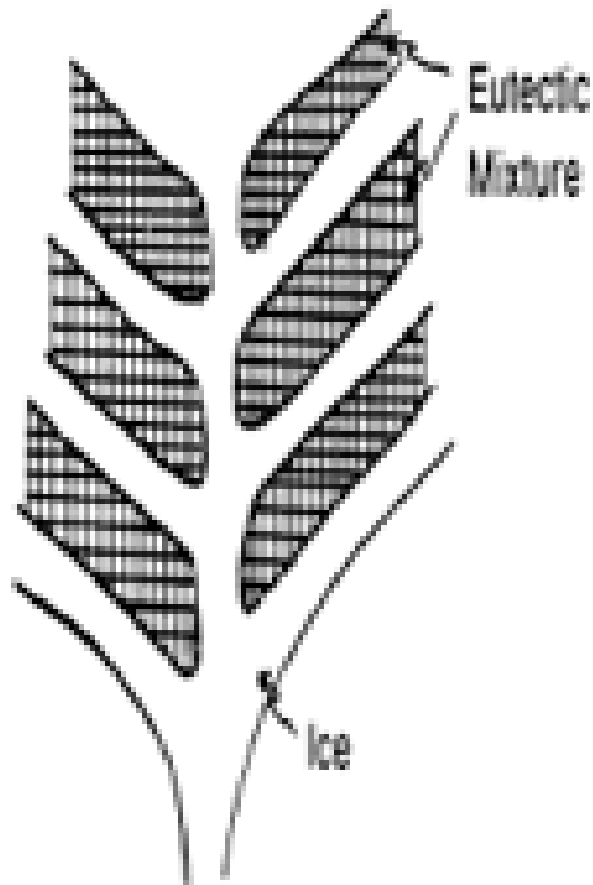
A fagyasztás folyamata

- A terméket a eutektikus hőmérséklet alá kell hozni.

A fagyasztás folyamata

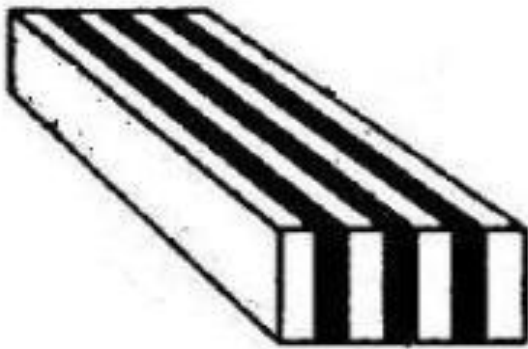

a) Crystalline Solute

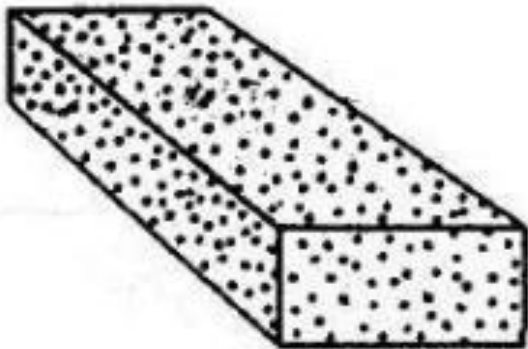
b) Amorphous Solute

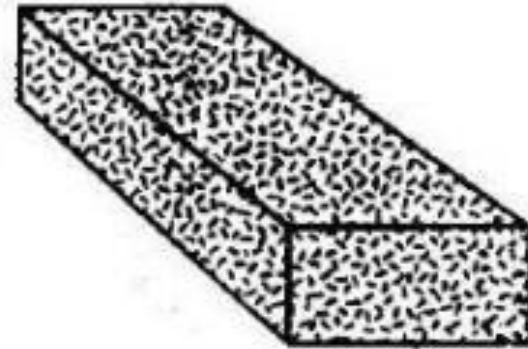
(a) Lameláris

(b) Palcika

(c) globuláris

(d) Tűs

2. A fagyasztás folyamata

Szilárd fázisok

kristályos módosulatok		üvegek	sűrűség
<i>stabil</i>	<i>metastabil</i>	LDA	0.917
Ih, III, V, VI, VII,	Ic, IV, XII	HDA	↓
	X	VHDA	
II, VIII, IX, XI, XIII, XV	XIV		
			2.8

Nincs proton rendezettség

Van proton rendezettség

A víznek 15 kristályos és 3 üvegszerű szilárd módosulata van.

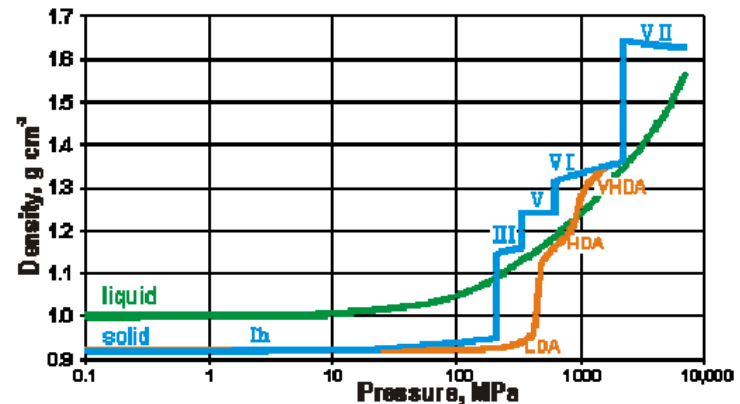
Az üvegszerű fázisok a víz gyors összenyomása vagy gyors lehűtése során keletkeznek. Ezek szerkezete rendezetlen marad, de szilárd állapotúak. Jelenleg az összenyomás illetve a hűtés sebességétől függően három lényegesen eltérő fázis lehetséges:

LDA (low density amorphous) 0.94g/cm³;

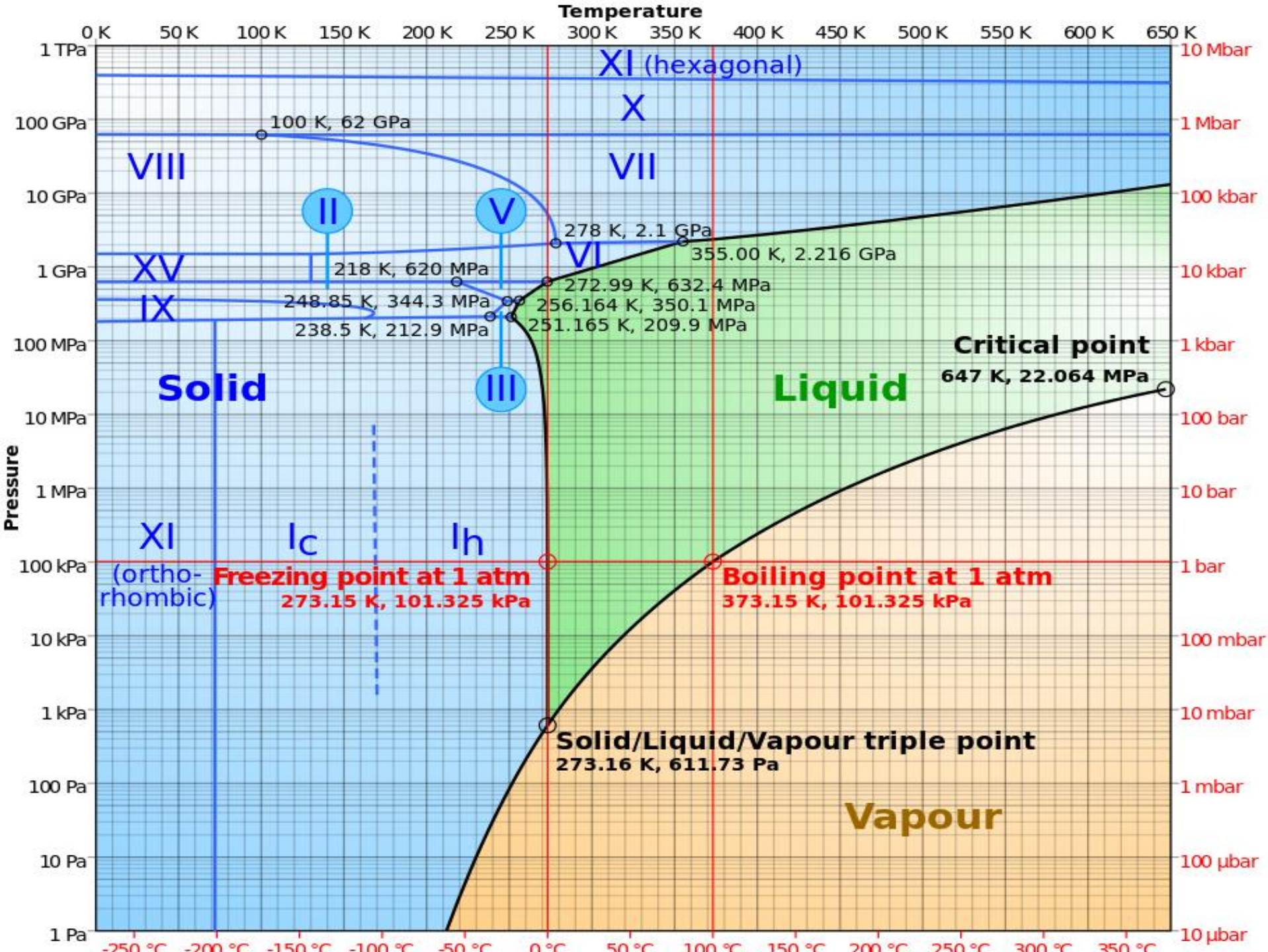
HDA (high density amorphous) 1.17g/cm³;

VHDA (very high density amorphous) 1.25g/cm³.

Feltételezik, hogy a víznek túlhűtött állapotban létezik 2. kritikus pontja is, ahol kétféle szerkezetű víz (LDA-HDA) van egymással egyensúlyban (kb. 180-220K, 200-340MPa)

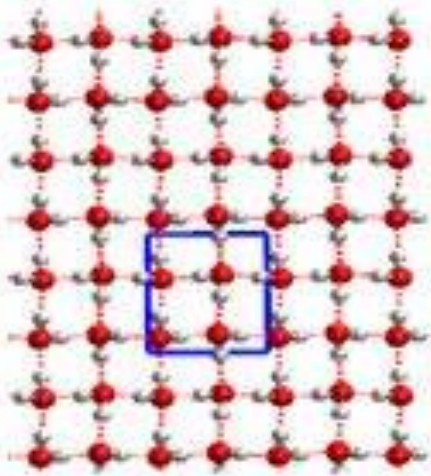

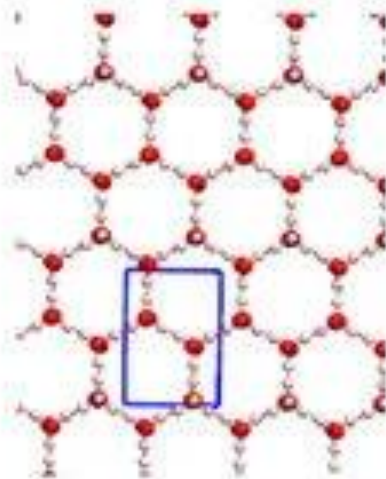

Jég polimorf szerkezetei

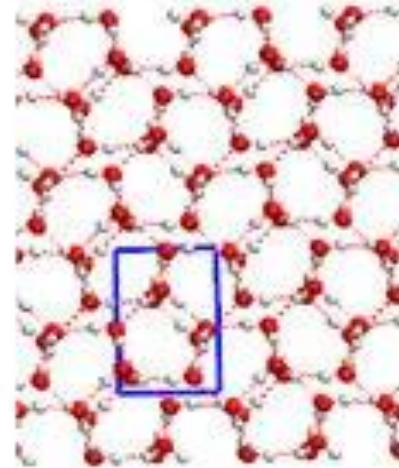
$S4/6^8$ (Ic)

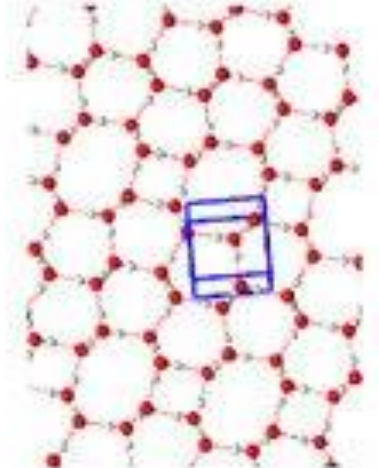
$S8/6^{16}$ (Ih)

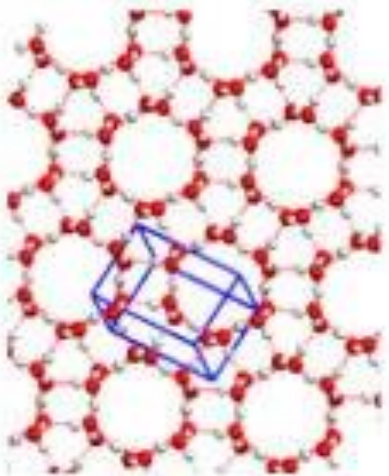
$S12/5^8 7^8 8^8$ (III)

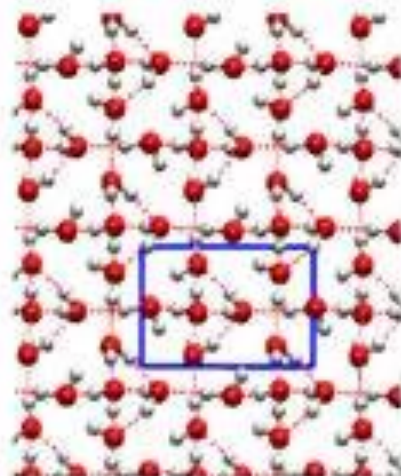
$S12/4^1 6^{20} 8^{10}$

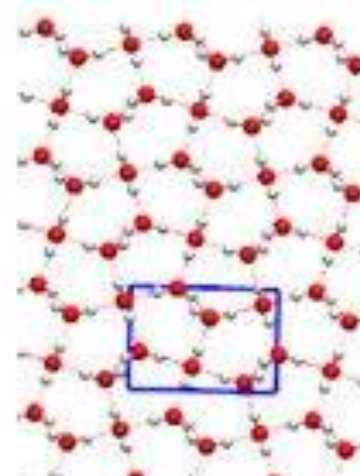
$S12/6^{14} 8^{18} 10^{30}$ (II)

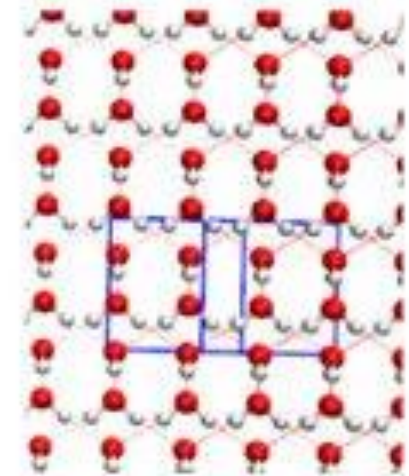
$S10/4^{10} 8^{18}$ (VI)

$S6/7^8 8^{12}$ (XII)

$S2/6^4$ (VII)

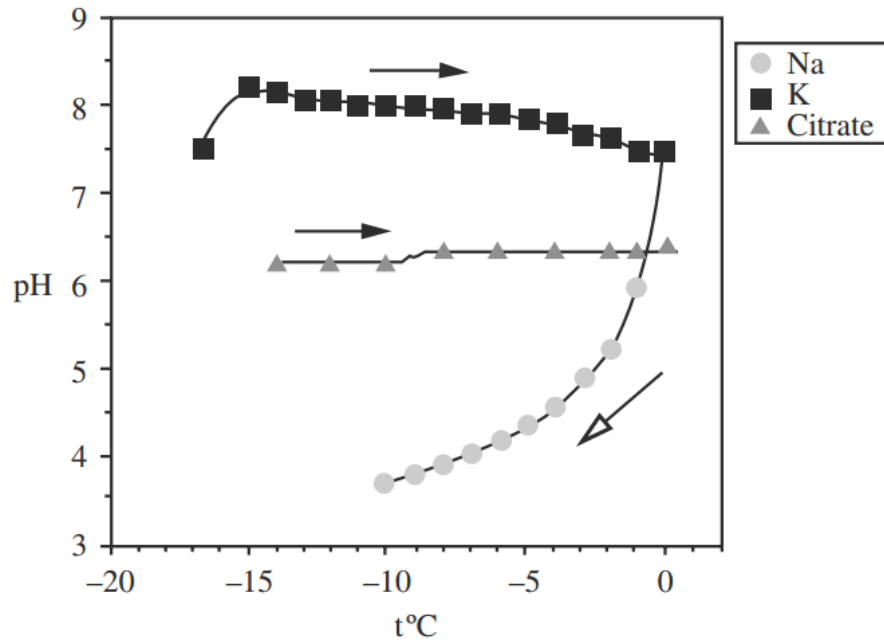

A fagyasztás optimalizálása

- Fázis diagramok meghatározása
  - DTA, DSC, TGA
  - Mikroszkópia
- Polymorfia tanulmányozása
  - XRD
- pH tanulmányozása fagyasztás során.

A fagyasztás optimalizálása

- pH tanulmányozása fagyasztás során.

- pH változását a puffer sók kristályosodása okozza.

kör: natriumfoszfát
négyzet: kaliumfoszfát
háromszög: citrat

Concentration (mM)	Initial pH	Frozen pH	Δ pH
Sodium phosphate buffer			
100	7.5	4.1	-3.4
8	7.5	5.1	-2.4
Potassium phosphate buffer			
100	7.0	8.7	+1.7
100	5.5	8.6	+3.1
10	5.5	6.6	+1.1

3. Elsődleges szárítás, nem kötött nedvesség szublimálása

- a hő közlés során a hő veszteségnek és a hő közlésnek egyensúlyban kell lennie, arra kell törekednünk, hogy az anyag a szárítás során a szublimálás hatására a hőmérséklet közel állandó maradjon
- ha az anyag a szükségesnél nagyobb mértékben hűl le, a szárítás folyamata lelassul; ha viszont a kelleténél hamarabb melegszik fel, az anyag elolvadhat
- a hő közlés mértékét az anyag hőérzékenységéhez kell igazítanunk.

3. Elsődleges szárítás, nem kötött nedvesség szublimálása

Szublimációs hő

Clausius –Clapeyron egyenlet:

$$\frac{d \ln p}{dT} = \frac{\lambda_{szubl.}}{RT^2}$$

p nyomás

λ szublimációs hő

R egyetemes gázállandó

T abszolút hőmérséklet

3. Elsődleges szárítás, nem kötött nedvesség szublimálása

Szublimáció hajtóereje

A szublimáció hajtó ereje a fagyasztott termék és a jég gyűjtő kondenzátor közti hőmérséklet különbség

Sample Temperature
@0.7 mbar → -24°C

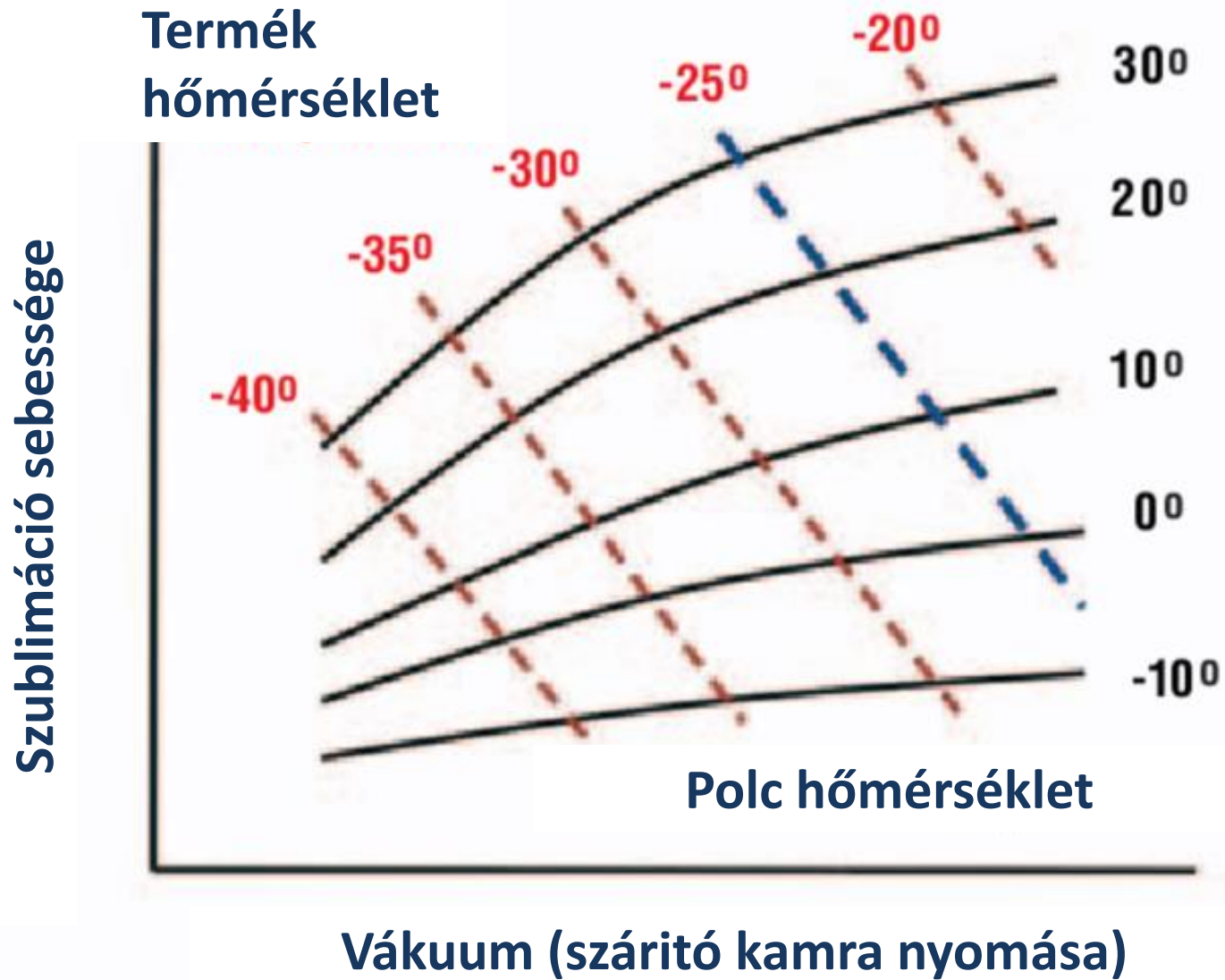
**Hőmérséklet
különbség**

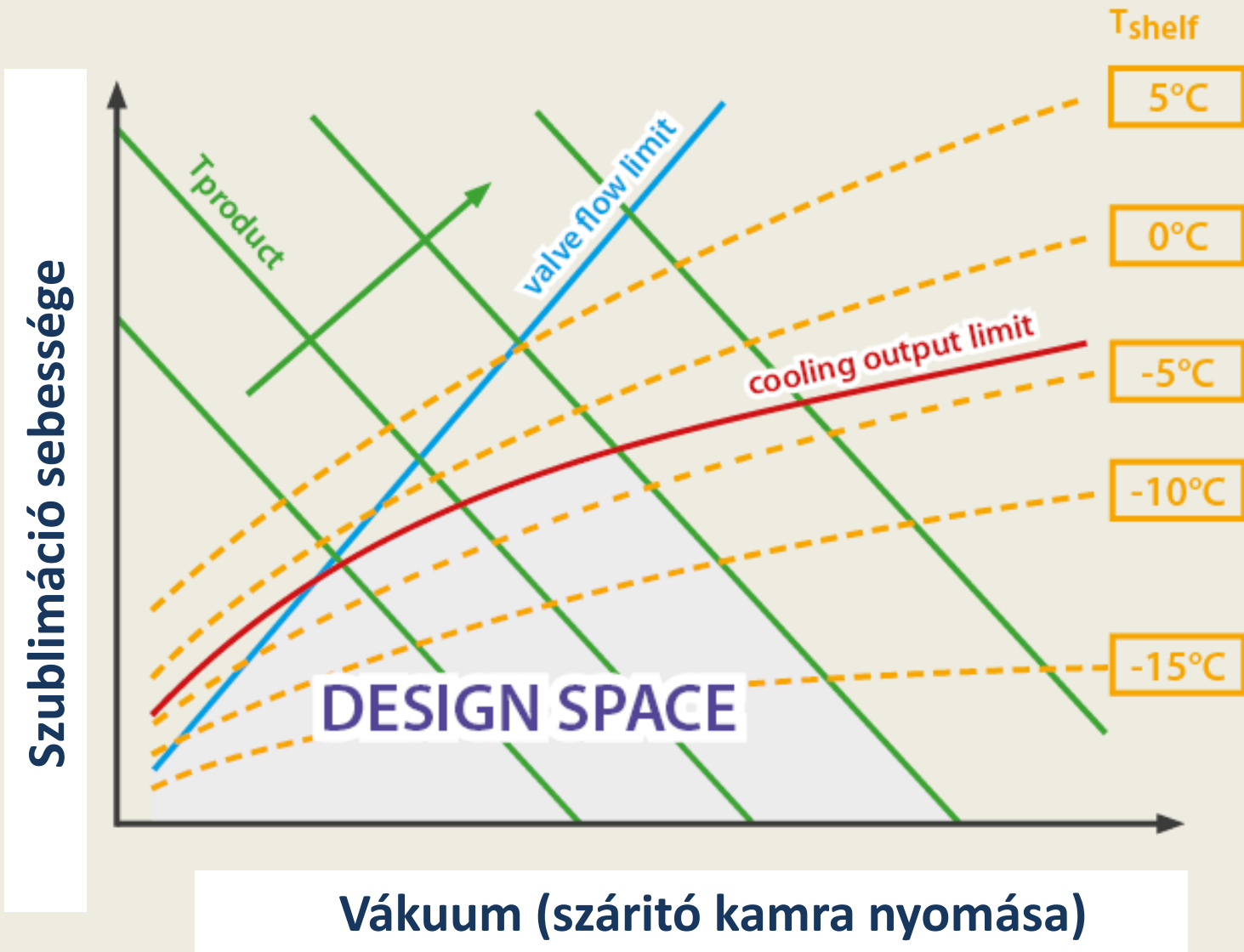
Condenser temperature
L-200 → -55°C
L-300 → -105°C

Szublimáció sebessége

■ Product
 ■ Chamber
 ■ Shelf

4. Másodlagos szárítás adszorbeált víz eltávolítása

- ha a nedvesség nagy része eltávozott gyorsabban lehet fűteni a beolvadás veszélye nélkül
- megfelelő vákuum mellett max 30-40 C⁰ lehet tartani az anyag hőmérsékletét
- a liofilizátum végső nedvességtartalma < 1%

5. Lezárás

Tökéletes , légmentes legyen

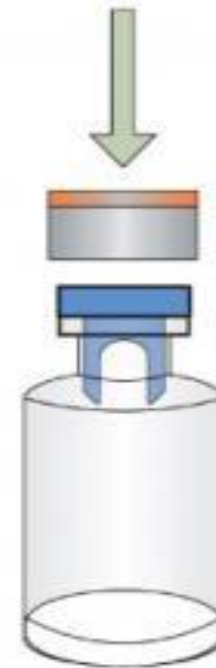
Step 1: Product is aseptically filled into vial

Step 2: Stopper is partially inserted and the vial is placed in a lyophilizer

Step 3: When lyophilization is complete the stopper is seated

Step 4: An aluminum cap is placed on the vial

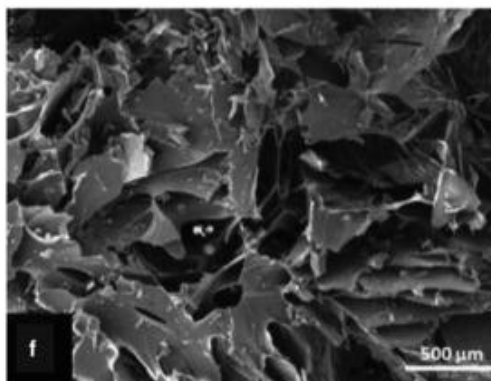
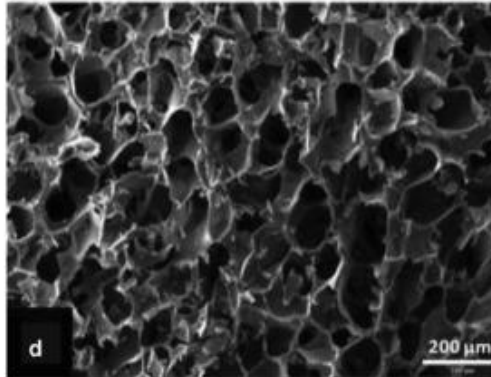
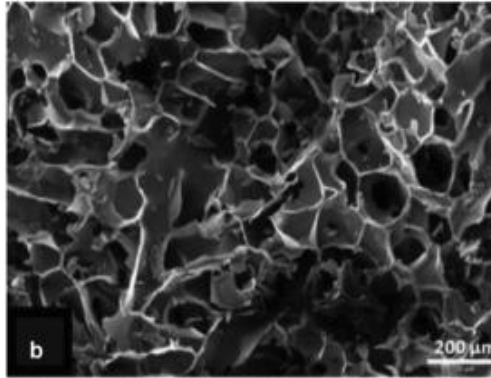
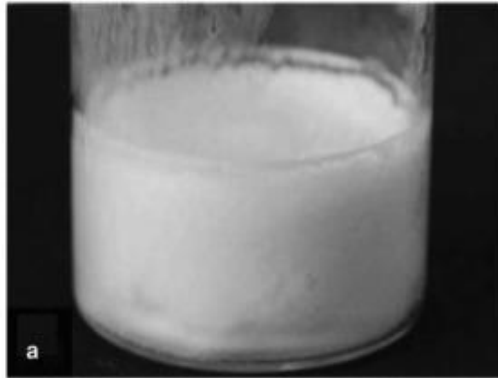

Step 5: The aluminum cap is crimped onto the vial neck

Liofilizált termékek fejlesztés

Részleges olvadás

Tökéletes porozus
mátrix

Összeomlott
matrix szerkezet

Nyugvóréteges szárítási eljárás

A fagyasztva szárítás

Typical Manifold Dryer

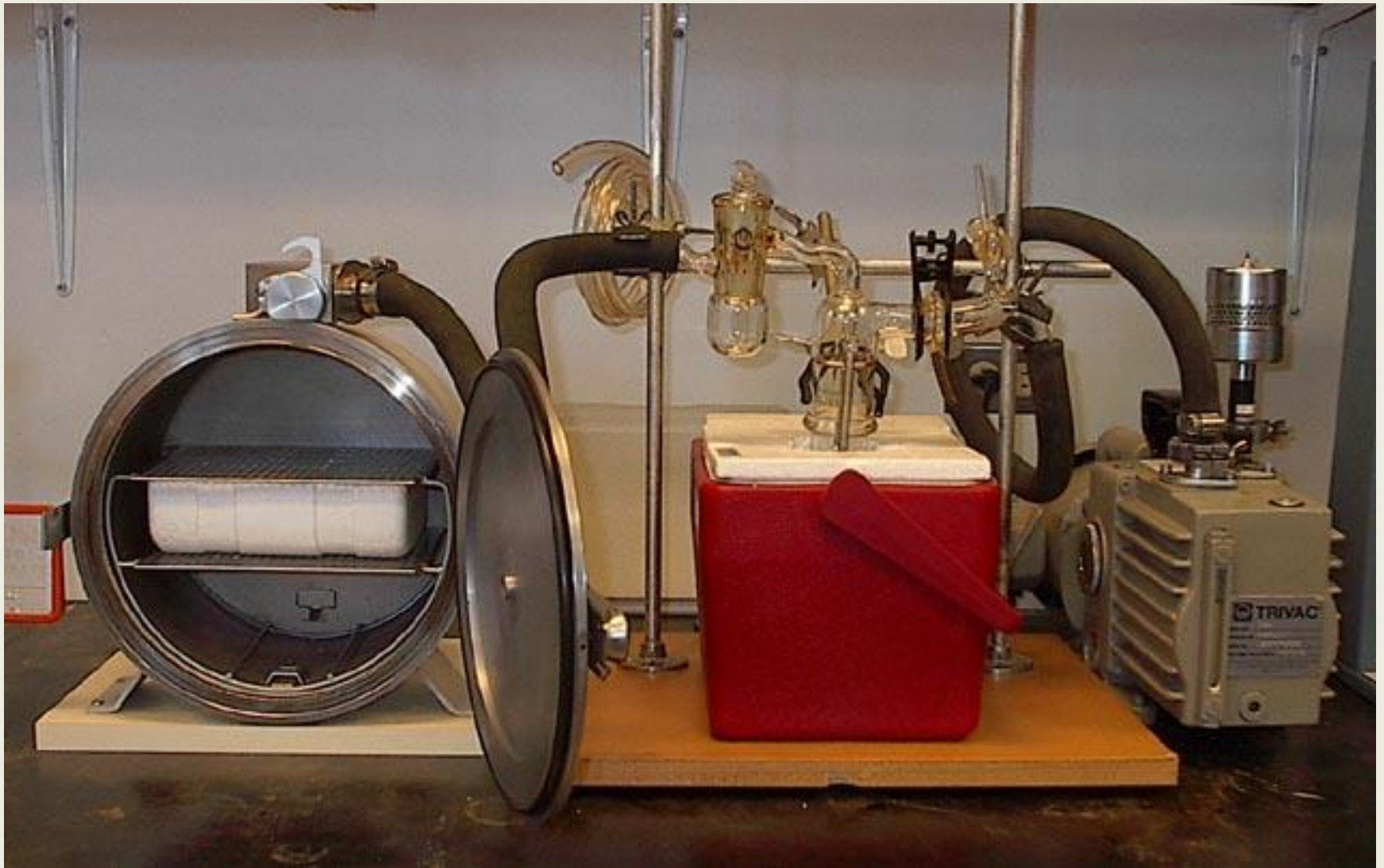
Shelf Freeze Dryer

Combination Lab Freeze Dryer

„Barkács” liofilizáló

Nyugvóréteges szárítási eljárás

A fagyasztásos szárítás

Ipari fagyasztásos szárító

Ipari fagyasztásos szárítás

Ipari fagyasztásos szárító egység

Ipari fagyasztásos szárítás

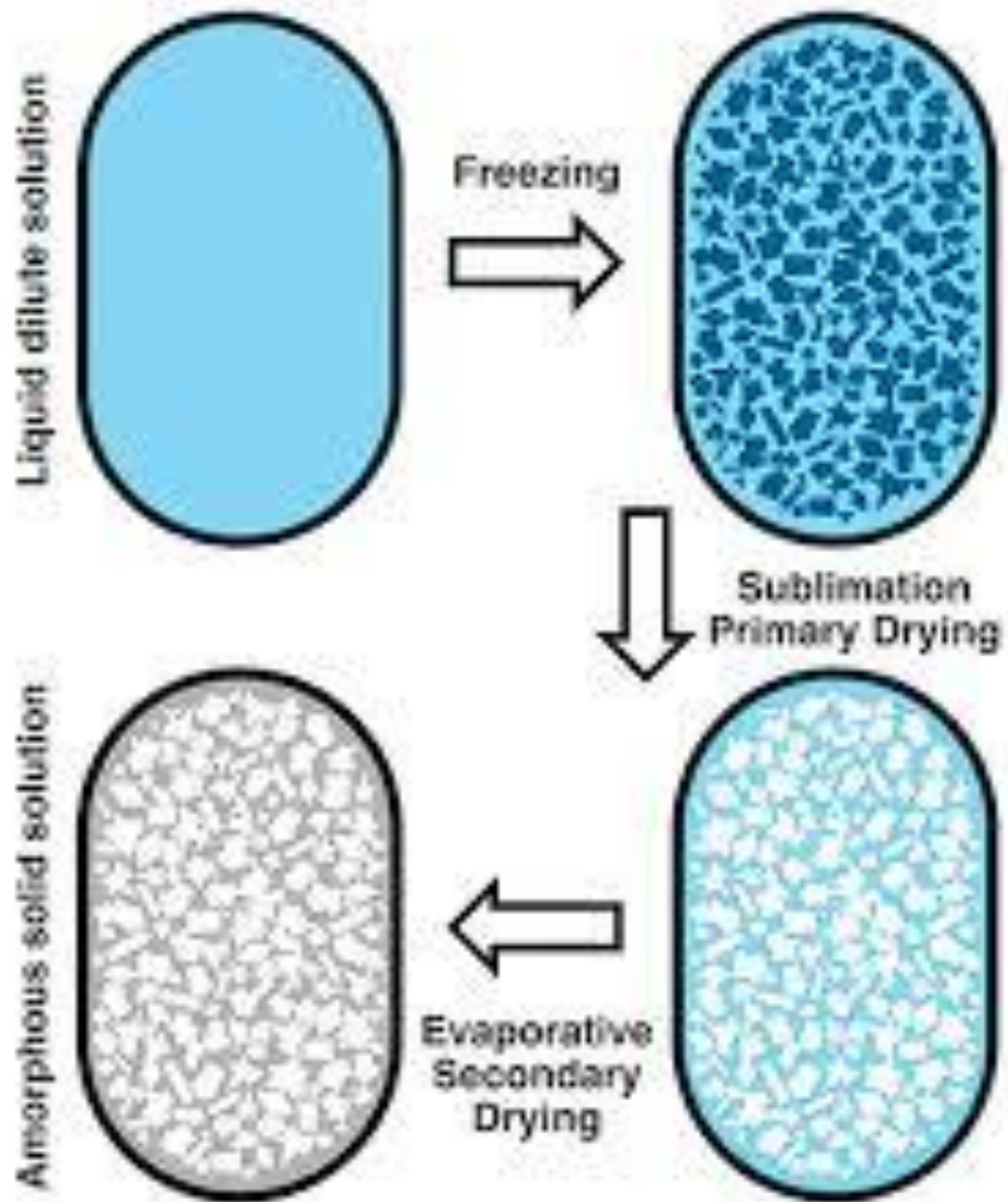
Jan 21 2022

- **New production method developed to freeze-dry COVID-19 vaccines**
- "Célunk egy olyan fagyasztva szárítási eljárás kifejlesztése, amely felhasználható mRNS-alapú COVID-19 vakcinákhoz, hogy stabilabbá tegyék és meghosszabbítsák eltarthatóságukat, valamint megkönnyítsék szállításukat, tárolásukat és felhasználásukat.,,
- - mondta **UMass Lowell** vegyészmérnök professzora, Seongkyu Yoon, aki Emily Gong Physical Sciences, Inc.-vel együtt vezeti a projektet Andoverben, Massachusettsben, valamint a Merck és a Connecticuti Egyetem kutatóival.

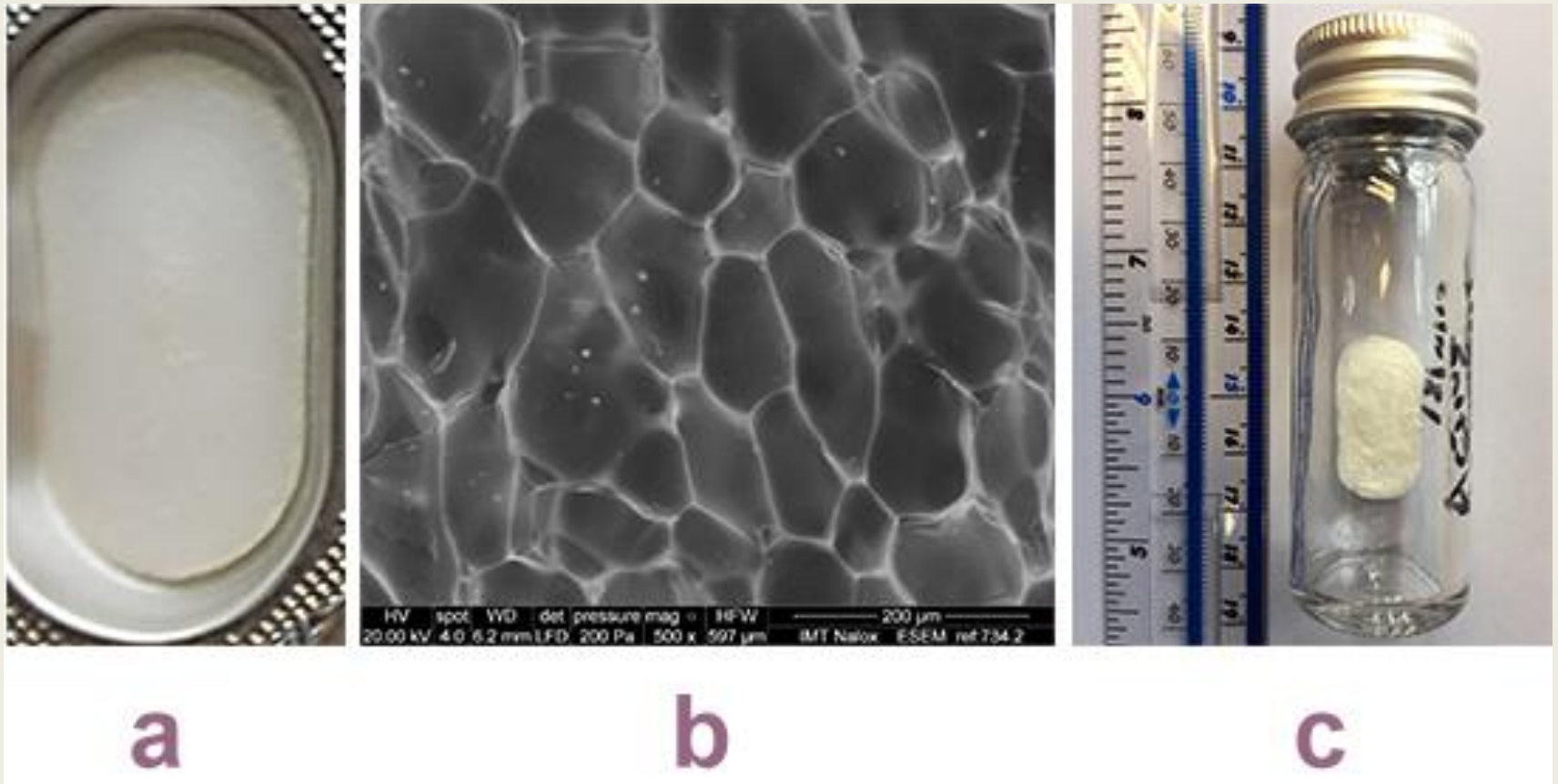
Zyprexa Velotab 5mg

- Lioflizált eljárással (**Zydis**, R.P. Scherer Corporation) készült gyógyszerkészítmény
- Felépítésének köszönhetően a szájban megtörténik a tableta szétesése
- Hatóanyaga: olanzapin

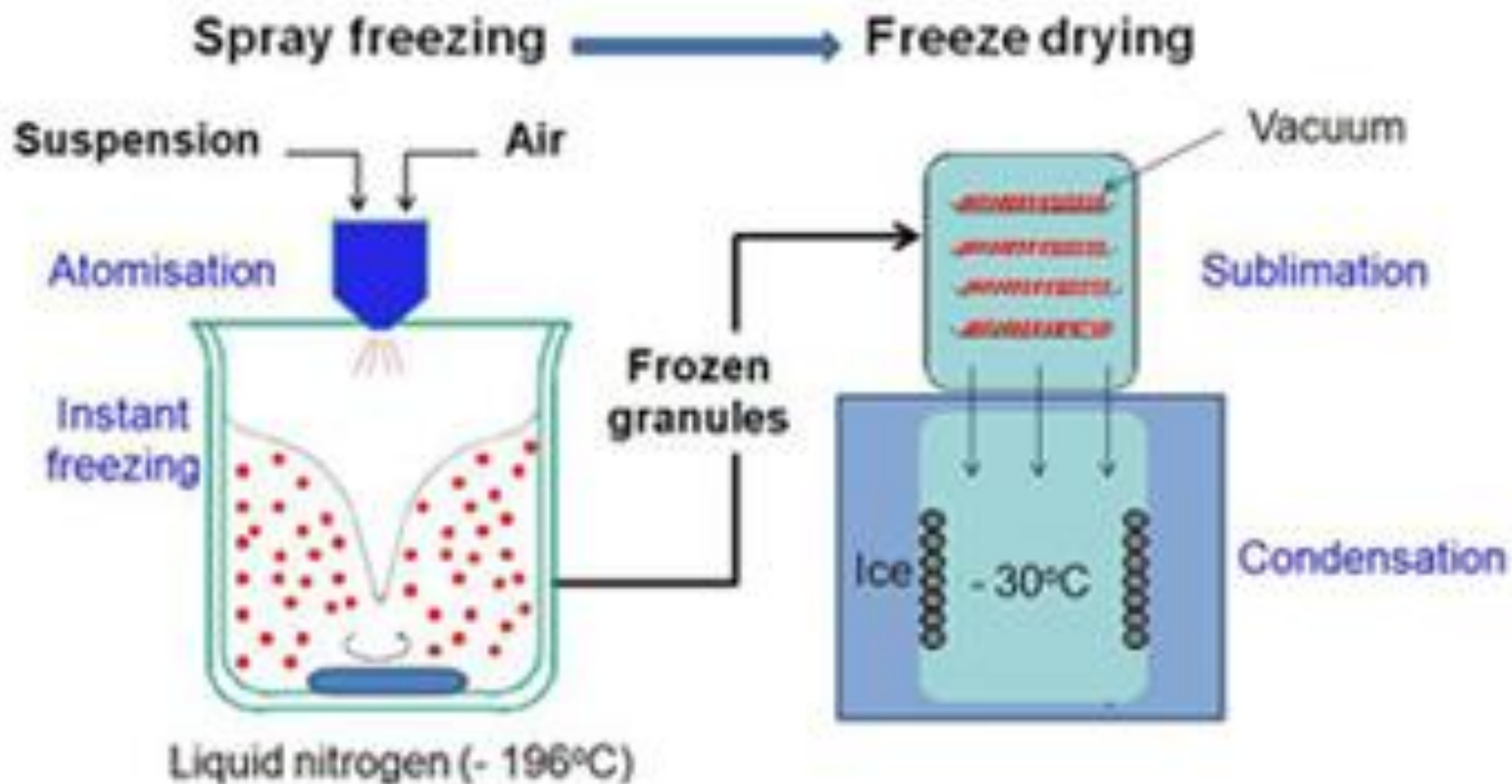

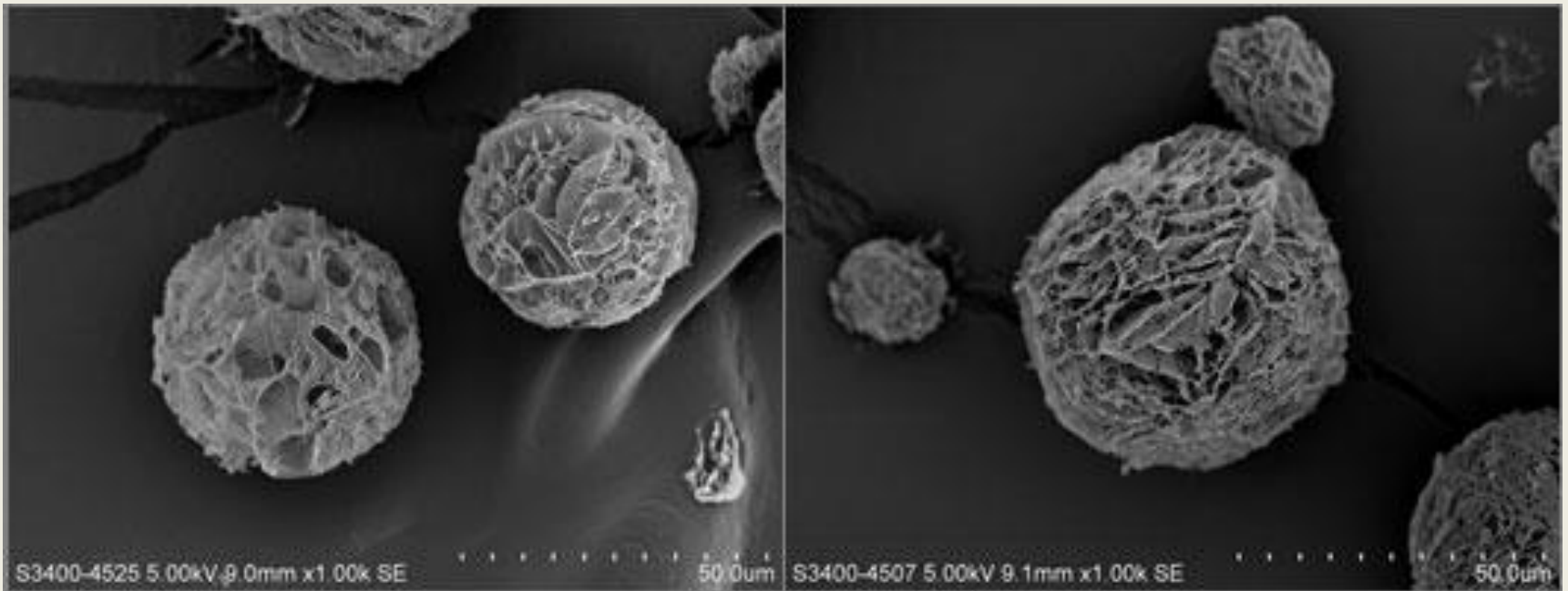

- Images of the naloxone instantly disintegrating buccal tablets: a) Tablet in formed single blister well: b) Scanning electron micrograph of the structure of the surface of a tablet, showing the remaining amorphous solid solution and the impression of the sublimed ice crystals: c) Storage under nitrogen.

Porlasztva fagyasztva szárítás

- Scanning electron microscopic image of inhalable dry powder of nucleic acids prepared by spray freeze drying

Lactose carrier-free
formulation

API

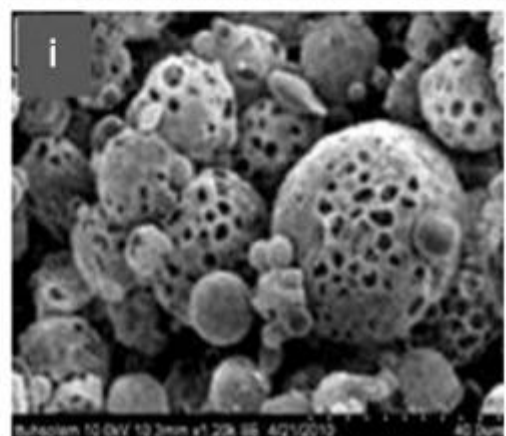
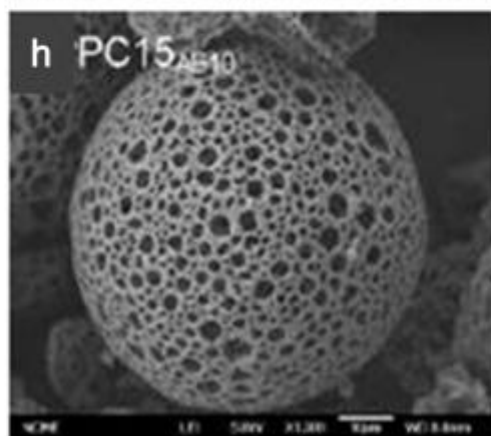
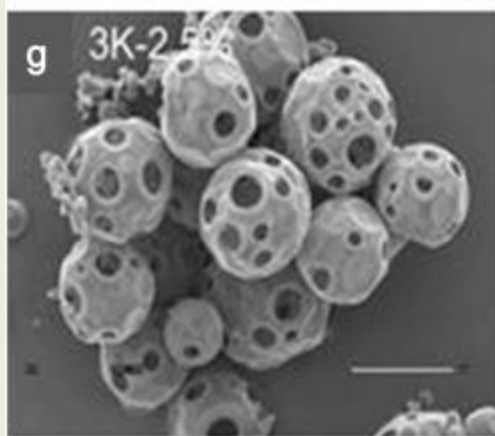
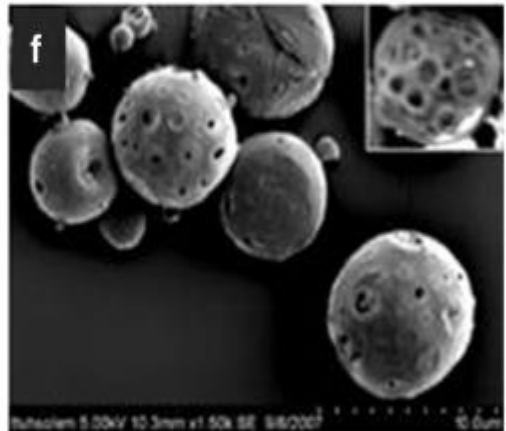
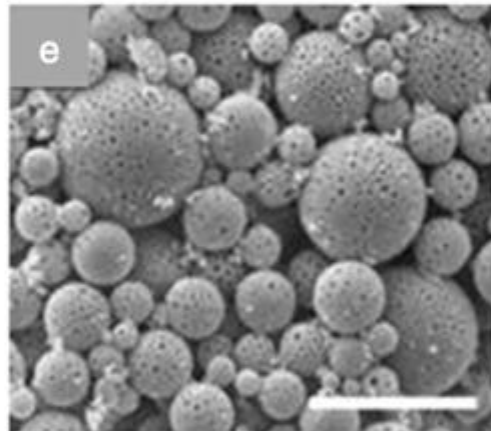
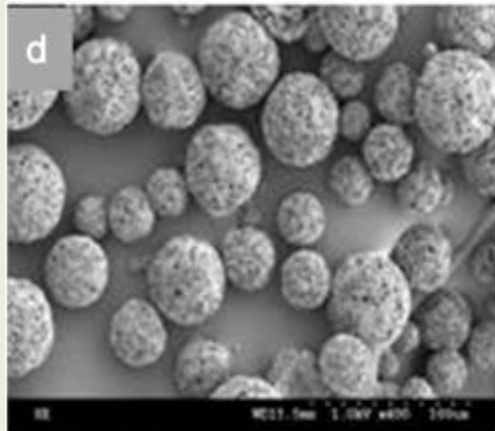
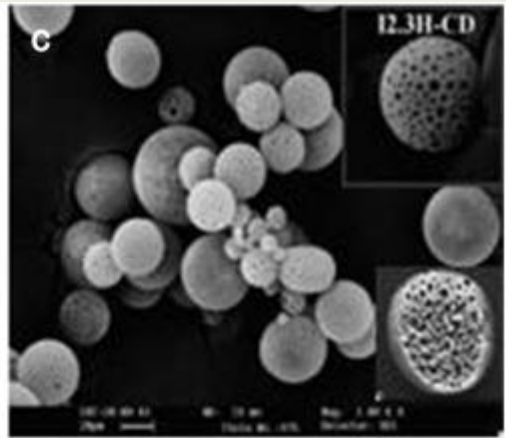
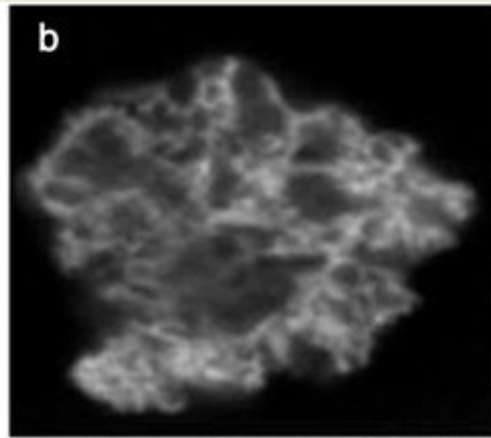
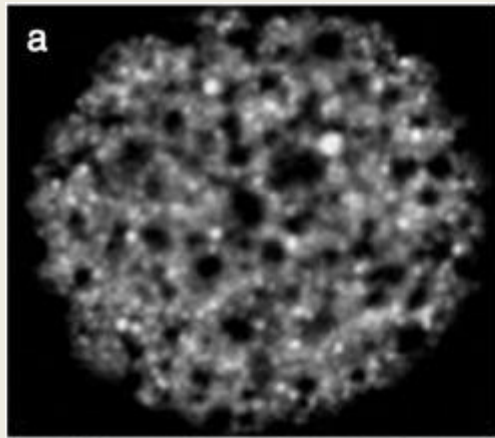
Formulation
with lactose
carrier

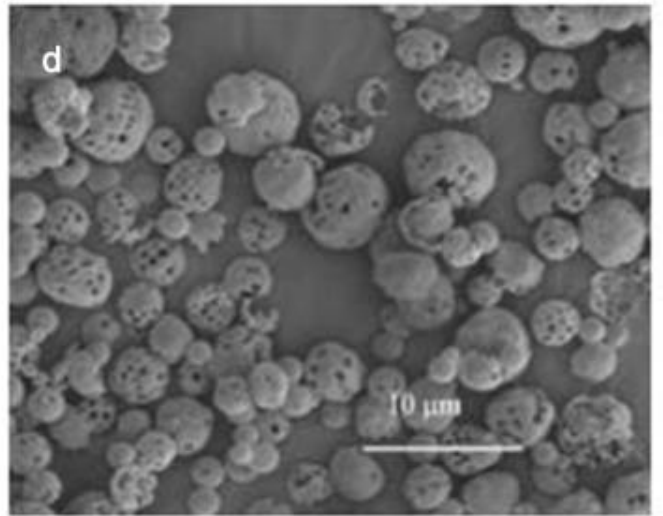
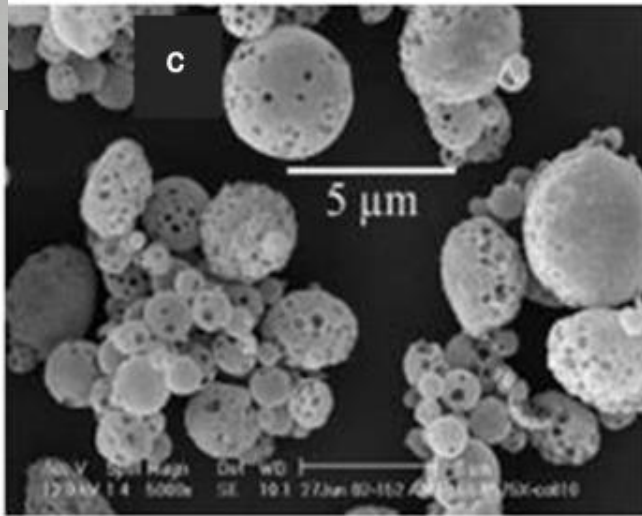
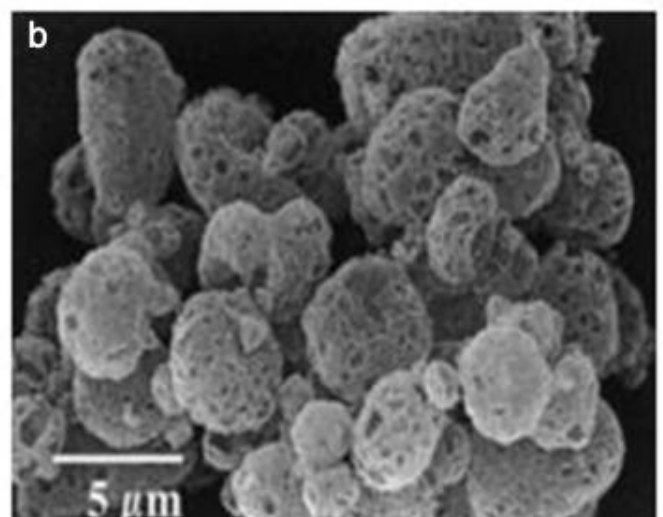
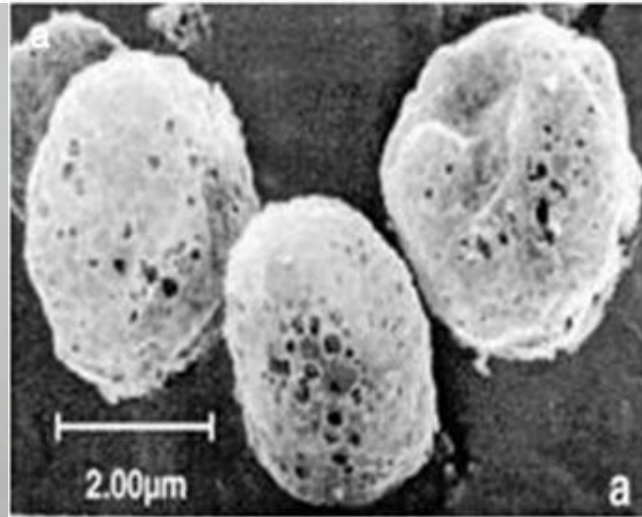
DPI

↑ LUNG
DEPOSITION

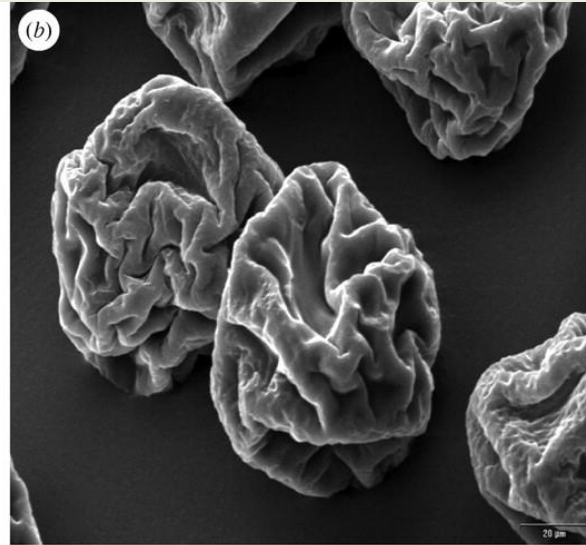
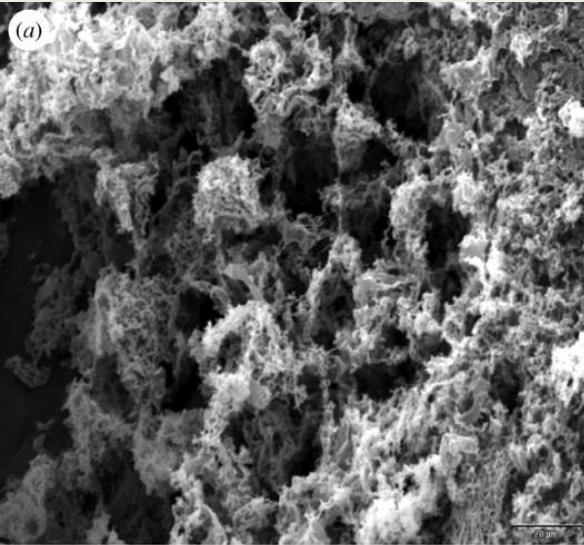
PulmoSpheres™

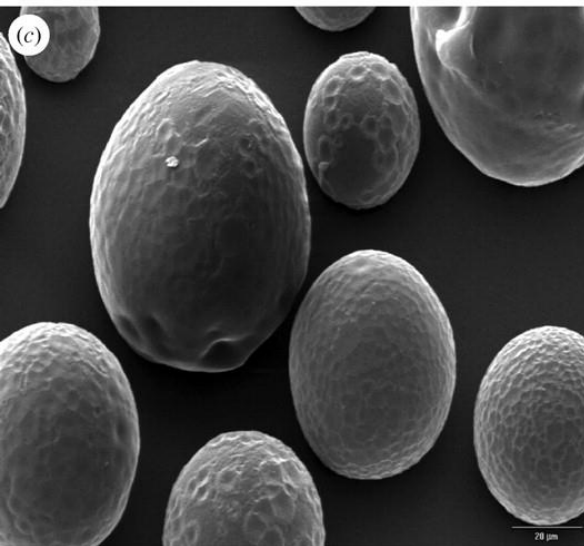

Balasztikus gyógyszer adagolás

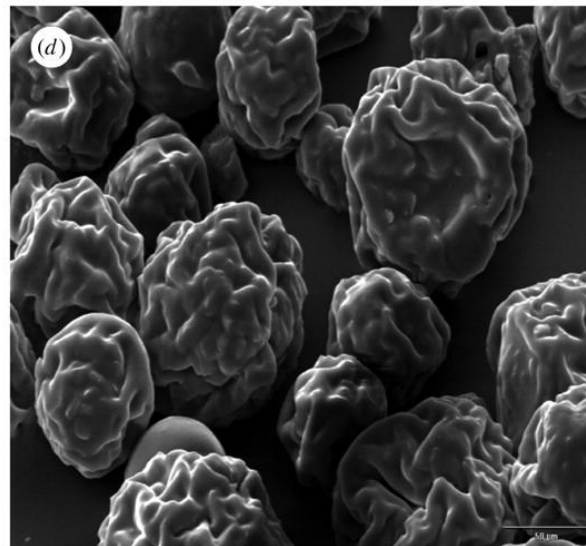
- a) Tiszta inzulinter 5 mg ml⁻¹ inzulinter oldatból, pH 2,0 (nagyítás 2500 ×)

- (b) SFD mikrorészecskék tiszta TMDD (3: 3: 3: 1) 35% (tömeg/tömeg) oldatból fagyasztva szárítva -10 ° C-on és 100 mtorrban (1000-szeres nagyítás)

- c) -30 ° C -on és 100 mtorr -on (nagyítás 2500 ×).

- ((d) SFD mikrogömbök TMDD (3: 3: 3: 1) 35% (tömeg/tömeg) oldatból, 25% -os inzulinnal (500 - szoros nagyítás).

TMDD (trehalose, mannitol, dextrans (10 kDa) and dextrans (150 kDa))

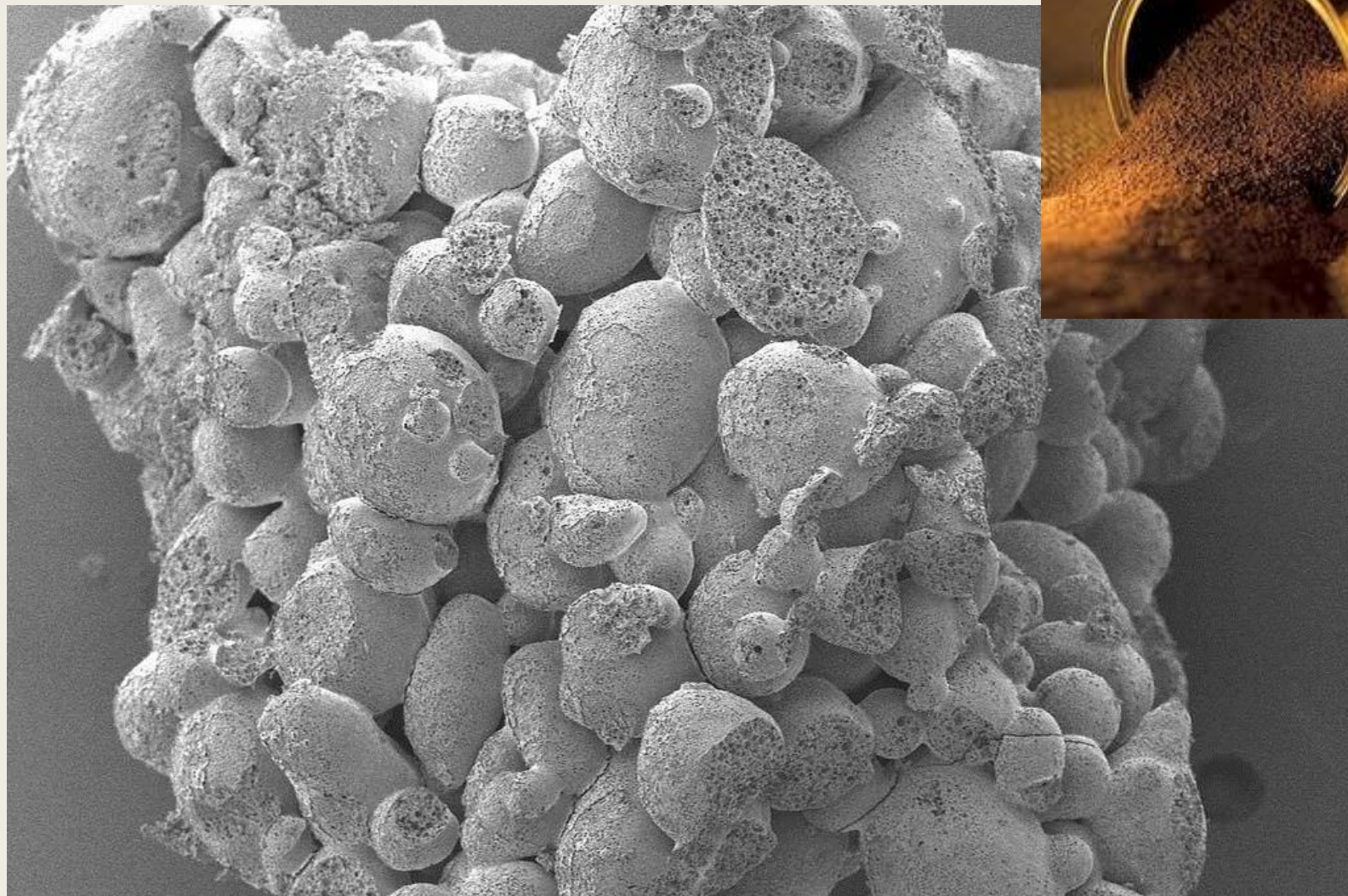

Instant kávé liofilizált

Porlasztva fagyasztva szárított instant kávé

Köszönöm a figyelmet!